

VLAAMSE OVERHEID

[C – 2022/33447]

2 SEPTEMBER 2022. — Besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de noodzaak tot verplichte wijziging van de ligging van de installaties voor het vervoer van vloeibare koolwaterstoffen door middel van leidingen van de nv P.A.L.L., die liggen in het openbaar domein in de bedding van de Maas ter hoogte van rivierkilometer 34,9 tot 36,3, beheerd door De Vlaamse Waterweg nv

Rechtsgronden

Dit besluit is gebaseerd op:

- de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen, artikel 9, derde lid, en artikel 12, vervangen bij de wet van 8 mei 2014;

Vormvereiste

De volgende vormvereiste is vervuld:

- De Inspectie van Financiën heeft advies gegeven op 23 augustus 2022.

Motivering

Dit besluit is gebaseerd op de volgende motieven:

- De Vlaamse Waterweg nv is al jaren bezig met het verhogen van de bescherming van de bevolking tegen overstromingen in de Maasvallei. Daarbij staat de vennootschap in permanent overleg met de Nederlandse waterwegbeheerder Rijkswaterstaat. De Nederlandse reglementering schrijft een verlaging van het overstromingsrisico voor tegen hoogwaters met een retourperiode van 1/250 jaar.

- Dit dossier wil een rivierversmalling of weerdverlaging langs de Gemeenschappelijk Maas realiseren. De bedoeling is om de rivier meer ruimte te geven, zodat bij een groot debiet (hoogwater) het waterpeil minder hard zou stijgen. Het project zou in twee delen uitgevoerd kunnen worden: eerst een noordelijk deel (tussen het Kraaienbos en de Fluxypost aan het Molenveld) en dan een zuidelijk deel (van Maasbempder Greend tot het Kraaienbos). Omdat er in dit gebied in het winterbed hogedrukgasleidingen liggen, moeten die eerst verplaatst worden voor het winterbed verlaagd en de rivierbedding verruimd kan worden.

- Het is de bedoeling de rivier ruimte te geven, de stroomsnelheid van de Maas te doen afnemen en zo lang mogelijk lager dan 3,5 meter per seconde te houden. Boven die snelheid is er niet alleen sedimenttransport in de rivier, maar komt ook de bodem in beweging.

- Ingevolge diverse ingrepen in en aan de Maas in het kader van hoogwaterbescherming is het zomerbed van de Maas al op verschillende plaatsen aanzienlijk verbreed en het winterbed verlaagd. Dat heeft tot gevolg dat er aan de nog overblijvende versmallingen hogere stroomsnelheden ontstaan, er zich wervelkuilen vormen na oeverafschuivingen en het stromingspatroon anders verloopt dan voorheen.

- Na de hoogwaters van 2011 en 2021, waarbij volumes van circa 2.250 m³ per seconde respectievelijk 3.300 m³ per seconde werden gehaald, is ter hoogte van de rivierkilometer 34,9 tot 39,5 van de P.A.L.L. en Fluxys-Gasunieleiding vastgesteld dat de bedding van de Maas aan beide oevers in beweging was gekomen, dat er vooral aan Vlaamse zijde afkalving van de zomerover plaatsvond, en dat er verschillende erosiekuilen ontstaan waren.

- De lessen die uit die verschijnselen getrokken konden worden waren tweemaal:

1. De zone loopt een verhoogde kans op een dijkbreuk als de oeverafkalving zich voortzet. Een ingreep is dringend noodzakelijk.

2. Modellen tonen aan dat de waterafvoer en dus de stroomsnelheid op de Maas ingevolge de klimaatwijziging zullen toenemen op piekmomenten. Die toename van de stroomsnelheid zal logischerwijze nog sterker zijn in de flessenhalzen zoals in de hier beschouwde zone. Daardoor zal de bodemerosie nog sterker worden en neemt de kans op leidingbreuk toe. De aanvoer van gas zou voor langere tijd onmogelijk zijn.

- Het is dus noodzakelijk dat de ligging van de twee pijpleidingen in het openbaar domein gewijzigd wordt.;

- Krachtens artikel 9, derde lid, van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen, heeft de minister, als het belang van de openbare dienst of van de waterlopen en kanalen, of een verandering in de toegangen tot de eigendommen langs de openbare weg dat vereist, het recht de ligging of het tracé van de gasvervoerinstallaties en de desbetreffende werken te doen wijzigen. De kosten van die wijzigingen ten laste komen aan degene die de gasvervoerinstallatie exploiteert.

Juridisch kader

Dit besluit sluit aan bij de volgende regelgeving:

- het koninklijk besluit van 15 maart 1966 tot wijziging van de ligging of het tracé van een gasvervoerinstallatie ter uitvoering van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen, artikel 2, 3, 4 en 5;

- het ministerieel besluit van 3 maart 1977 (kenmerk P323-986) waarbij aan de DSM Transportmaatschappij B.V. (thans N.V. P.A.L.L.) een toelating wordt verleend om vloeibare koolwaterstoffen te vervoeren door middel van een leiding van Antwerpen tot aan de Belgisch-Nederlandse grens te Maasmechelen (Leut), verlengd bij het ministerieel besluit P329-3412A van 4 november 2009;

Initiatiefnemer

Dit besluit wordt voorgesteld door de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken.

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

Artikel 1. De noodzaak van een verplichte wijziging van de ligging van leidingen voor het vervoer van vloeibare koolwaterstoffen van NV P.A.L.L. (voorheen bv DSM Transportmaatschappij) wordt vastgesteld.

De Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie, Algemene Directie Energie, Afdeling Gas-Elektriciteit, wordt verzocht een ministerieel besluit te laten nemen waarbij aan de nv P.A.L.L., Geleenlaan 35 in 3600 Genk, houdster van de toelating P323-986 van 3 maart 1977 tot vervoer van vloeibare koolwaterstoffen door middel van leidingen, opgelegd wordt om overeenkomstig artikel 9, derde lid van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen op haar kosten haar leidingen en installaties in het openbaar domein op het grondgebied van de gemeente Maasmechelen en Dilsen-Stokkem in het winterbed van de Maas te wijzigen om de realisatie van de verlaging van het winterbed en de verruiming van de rivierbedding toe te laten.

De verplaatsingswerken, vermeld in het tweede lid, omvatten het verwijderen van de bestaande leidingen die geen gasachtige producten meer vervoeren.

Die verplaatsing moet uiterlijk op 15 mei 2026 zijn uitgevoerd.

Art. 2. Een voor eensluidend verklaard afschrift van dit besluit wordt bezorgd aan:

1° de federale minister, bevoegd voor het energiebeleid;

2° de nv P.A.L.L.

Art. 3. De Vlaamse minister, bevoegd voor de waterinfrastructuur en het waterbeleid, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, 2 september 2022.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
J. JAMBON

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken,
L. PEETERS